

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Simion Marcel Mutescu,

Președinte,

Autoritatea Vamală Română

AVOCATUL POPORULUI

REGISTRATURĂ GENERALĂ

IESIRE Nr. 16242 / 22. MAI. 2024

RECOMANDAREA

nr. 100 din 22 mai 2024

referitoare la buna funcționare a birourilor vamale

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu ca urmare a unui articol de presă apărut pe site-ul digi24.ro în data 17.09.2023, în care se antama ideea că, în Portul Constanța controlul antidrog practic nu ar exista, datorită, în principal, lipsei scannerelor și a personalului necesar.

Astfel, potrivit articolului de presă mai sus menționat, *lupta cu drogurile pare pierdută în portul Constanța, unul dintre cele mai mari din Europa. În ultimii 2 ani, polițiștii și vameșii nu au găsit nici măcar un gram de stupefiante, o arată datele Poliției Române, solicitate de G4Media. Situația este cu atât mai gravă, cu cât aflăm că în port nu există scannere, iar angajații sunt atât de puțini încât se rezumă doar la verificarea documentelor. Portul Constanța, unul dintre cele mai mari din Europa de Est este paradisul traficantilor de droguri, pentru că în această zonă nu există controlul traficului de stupefiante. Declarația șocantă îi aparține președintelui Sindicatului Europol, Cosmin Andreica. El spune că în port nu există scannere, iar angajații sunt atât de puțini încât se rezumă doar la verificarea documentelor. De altfel, datele Poliției Române dovedesc că în ultimii 2 ani, polițiștii și vameșii nu au găsit nici măcar un gram de droguri în această zonă. Cosmin Andreica, președintele Sindicatului Europol: Azi în Portul Constanța, orice persoană poate să intre sau să iasă fără să fie întrebată de sănătate. Dacă un marinar de pe o navă care intră în România vrea să aducă 2 kg de cocaină poate să le aducă fără niciun fel de problemă și să iasă cu ele din port să le vândă la primul comerciant din Constanța.*

Ultimele capturi au fost toate realizate pe baza unor informații obținute de alte agenții europene, care luptă împotriva traficului de droguri. Iar autoritățile din România nu au niciun fel de capacitate, nici tehnică, nici operativă de a putea depista cantitățile de droguri care intră în țara noastră. Portul Constanța este unul dintre cele mai libertine porturi din UE, unde controlul practic nu există. Controlul efectiv vizual al conținutului containerelor și din punct de vedere al verificării cu instrumente de tip scanner, nu există.

Putem spune cu certitudine că portul Constanța reprezintă un paradis pentru traficanții de droguri care vor să aducă cantități de droguri în UE.

În acest context, prin prisma art. 22 și art. 34 din Constituția României, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, respectiv dreptul la sănătate, pentru lămurirea situației de fapt, reprezentanții domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare au efectuat două anchete la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Române, respectiv Autoritatea Vamală Română.

Din anchetele efectuate au avut ca rezultat următoarele aspecte importante:

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Române

În cadrul anchetei efectuate la această autoritate, au fost purtate discuții cu domnul Chestor de poliție Director al Direcției de Supraveghere și Controlul Trecerii Frontierei. Din discuțiile purtate a rezultat faptul că, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Române nu deține scanere de tipul celor menționate în presă, acestea aparținând Autorității Vamale Române, instituție care are în atribuții verificarea mărfurilor, respectiv a mijloacelor de transport. La nivelul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră Române deficitul de personal este redus, aproximativ 15%, iar dotarea logistică a polițiștilor de frontieră este corespunzătoare misiunilor pe care aceștia le îndeplinesc, nefiind întâmpinate probleme deosebite. Totuși, din discuțiile purtate cu reprezentanții Inspectoratului General al Poliției Române privind colaborarea acestei instituții cu alte autorități ale statului cu atribuții la frontierele României, a rezultat că, Autoritatea Vamală Română întâmpină mari dificultăți din punct de vedere logistic, împrejurare care generează temporar și ocazional, perturbări în activitatea desfășurată de polițiștii de frontieră (în principal timpi mari de așteptare la punctele de trecere a frontierei).

Autoritatea Vamală Română

În urma discuțiilor care au avut loc cu reprezentanții autorității mai sus menționate au rezultat următoarele:

Autoritatea Vamală Română se confruntă cu puternice lipsuri atât din punct de vedere logistic, cât și al personalului, astfel: spațiile în care își desfășoară activitatea vameșii sunt necorespunzătoare (spații neîncăpătoare și nereabilitate din punct de vedere tehnic de zeci de ani, unele spații datează din anul 1950); la nivelul Autorității Vamale Române nu există scanere antidrog funcționale, cele care se află în punctele vamale aparținând unor diferite entități private. Spre exemplu, cel care se află în portul Constanța (Constanța Sud) aparține Companiei Naționale Porturi Maritime Constanța, vameșii folosind acest aparat în baza unui contract de închiriere. Punctul vamal Constanța Nord nu deține o astfel de facilitate, bunurile fiind transportate din Constanța Nord, în Constanța Sud în vederea scanării (această activitate necesită timp și cheltuieli financiare suplimentare). Din cauza lipsei de personal și a dotărilor tehnice scanarea mărfurilor se face prin sondaj, iar atunci când scannerul depistează ceva anormal, verificarea mărfurilor se face manual, împrejurare care generează blocaje la nivelul punctului vamal.

Totuși, în punctele vamale sunt prezenți câini special antrenați în depistarea substanțelor interzise și există scanere manuale care pot verifica însă suprafețe reduse; la nivelul unităților aflate în subordinea Autorității Vamale Române, sunt libere aproximativ 400 de posturi din cele 3000 prevăzute în schema de personal (în plus e nevoie de a fi angajați un număr suplimentar de persoane - operatori - care să fie instruite în vederea utilizării scanerelor care vor fi achiziționate). Chiar dacă la nivelul Autorității Vamale Române se află în derulare mai multe proiecte de achiziționare a aparaturii necesare desfășurării activității, proiecte finanțate din bani europeni, acestea nu-și pot produce deocamdată efectele, având termene de finalizare și faze de realizare diferite.

În ceea ce privește scanerele antidrog care vor fi achiziționate, problemele sunt mult mai complexe din mai multe puncte de vedere: scanerele antidrog/mărfuri ocupă un spațiu foarte mare (aproximativ 50/15 mp), fiind necesară achiziția de teren și spații suplimentare desfășurării activității, acest lucru va necesita timp și sume special alocate (licitații, încheieri de contracte); manevrarea scanerelor care urmează să fie achiziționate nu o va putea face oricine, ci doar persoane care au pregătirea și autorizarea necesară din partea organelor specializate, motiv pentru care se va impune instruirea rapidă a personalului. Acest aspect nu este însă lămurit până în prezent nici în privința persoanelor care vor fi instruite și nici în privința locațiilor sau a instructajului (la nivelul Autorității Vamale Române există doar 8 formatori acreditați, număr insuficient raportat la nevoile actuale); nu în ultimul rând trebuie stabilit cine se va ocupa de monitorizarea și mentenanța aparaturii achiziționate;

De asemenea, din discuțiile purtate cu reprezentanții instituției, rezultă că, personalul care se ocupă de manevrarea scanerelor nu are viză de medicina muncii (pentru activitatea specifică ce o desfășoară) de o lungă perioadă de timp. Nu în ultimul rând, reprezentanții Autorității Vamale Române și-au exprimat nemulțumirea și în ceea ce privește statutul personalului vamal, în speță faptul că acesta nu este adus la nivelul colegilor din Uniunea Europeană (Codul Schengen fiind dat ca exemplu deși România nu este încă membră a acestui spațiu).

În acest context, având în vedere cele de mai sus, reprezentanții domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare au realizat două anchete suplimentare, la Biroul Vamal de Frontieră Constanța Nord, respectiv la Biroul Vamal de Frontieră Constanța Sud.

Din anchetele efectuate în aceste locații, au rezultat următoarele aspecte principale:

Biroul Vamal de Frontieră Constanța Nord: La nivelul acestui birou vamal nu există în prezent un aparat funcțional, tip scanner, cu care să fie realizat controlul mărfurilor care sosesc în Portul Constanța. Deși anterior în dotarea acestei structuri exista un aparat destinat acestei activități, acesta este nefuncțional încă din anul 2016, fiind depozitat, în curtea unei societăți comerciale, datorită bună-voinței acesteia, biroul vamal neavând spații care să permită acest lucru. În pofida faptului că, aparatul conține elemente care în timpul utilizării pot genera radiații nocive atât persoanelor cât și mediului înconjurător (de altfel, este necesar ca persoanele care manipulează astfel de aparate să dețină atestate eliberate de Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare), acesta este depozitat în condiții improprii, sub cerul liber, fără măsuri de protecție speciale.

Aparatul se află în stare de degradare, roțile speciale ale acestuia pătrunzând prin asfalt din cauza greutateii utilajului, iar cablurile care fac legătura între unitatea centrală a aparatului și panoul de comandă al acestuia, au fost roase de șobolani, la fața locului fiind identificate dovezi în acest sens.

Din discuțiile purtate cu reprezentanții biroului, rezultă că acest aparat urmează să fie casat, iar motivul pentru care acesta se află în stare de nefuncționare, îl reprezintă rezilierea contractului de mentenanță cu firma care realiza această activitate. Deși motivul încetării contractului nu este foarte clar, din discuții a rezultat că acesta s-ar datora lipsei fondurilor bănești.

În aceste condiții, verificarea mărfurilor care pătrund în Portul Constanța prin acest birou vamal se realizează prin control manual, asistat de câini special antrenați, iar containerele de mari dimensiuni sunt transportate în vederea scanării la Biroul Vamal Constanța Sud, unde există un aparat funcțional, tip scanner, destinat special acestei activități.

Însă, având în vedere faptul că, schema de personal la nivelul acestui birou vamal este subdimensionată (deși posturile prevăzute, sunt ocupate în proporție de aproape 100%) și prin prisma cantității mari de mărfuri care sosește în Portul Constanța din diferite colțuri ale lumii, controlul vamal se realizează cu greutate și prin sondaj, deși la această activitate participă și specialiști din cadrul

Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. De altfel, în legătură cu acest aspect, ni s-a comunicat că, spre exemplu, în timpul unui control realizat la o navă comercială tip cargo, vameșii sunt nevoiți să aplice câteodată și mai mult de 100 de sigilii, datorită multitudinii spațiilor care se află pe acest tip de nave maritime.

În plus, dimensiunile uriașe ale unor nave comerciale, timpul nefavorabil și numărul insuficient de vameși, conduc la timpi mari de verificare. Totodată, din discuțiile purtate cu personalul biroului vamal, rezultă că aceștia nu au mai primit uniforme și echipamente speciale de protecție, încă din anul 2010, iar spațiile în care își desfășoară activitatea (spațiile administrative) nu se află în proprietatea biroului vamal ci al administrației portuare. De asemenea, personalul biroului întâmpină probleme de natură logistică din cele mai diverse (aparate tip scanner manuale, autospeciale și calculatoare insuficiente, sunt doar unele dintre aceste probleme). Nu în ultimul rând, trebuie menționat că personalul vamal și-a exprimat nemulțumirea atât față de diferențele salariale existente între aceștia și personalul Poliției de Frontieră Române (cu care colaborează în activitatea curentă), cât și de faptul că persoanele care dețin atestate din partea Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare și care își desfășoară activitatea în condiții speciale de muncă, nu sunt încadrate în grupe de muncă corespunzătoare.

Biroul Vamal de Frontieră Constanța Sud:

La nivelul acestui birou vamal există un aparat tip scanner, funcțional, prin care sunt verificate mărfurile care sosesc în Portul Constanța. Aparatul nu este însă în proprietatea Autorității Vamale Române, ci aparține Administrației Portului Constanța, fiind închiriat.

Totodată, problemele de natură logistică, de personal și salariale, identificate la Biroul Vamal Constanța Nord, se regăsesc și aici. De asemenea, pentru buna funcționare a biroului vamal este necesară și în acest caz redimensionarea acestuia din punct de vedere a schemei de personal, prin înființarea mai multor posturi de vameși, activitatea în Portul Constanța fiind în creștere accelerată, mai ales datorită războiului din Ucraina.

De altfel, în legătură cu acest aspect, trebuie menționat că, la data efectuării anchetei a fost constatată o activitate intensă în port, pe străzile care tranzitează zona creându-se frecvent ambuteiaje, atât datorită numărului mare de autovehicule de mare tonaj aflate în deplasare (sau staționate în diferite locații, de mult ori neregulamentar), cât și datorită căilor de circulație rutieră neamenajate corespunzător (înguste pe alocuri și presărate cu gropi) sau a trecerilor de cale ferată (pe care se deplasează, extrem de încet, garnituri de tren de dimensiuni foarte mari, peste 55 de vagoane uneori) care se intersectează cu căile rutiere.

În acest context, având în vedere cele de mai sus, pentru a avea o imagine clară a situației de fapt, ne-am adresat atât Administrației Portului Constanța, cât și Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, pentru a ne fi comunicate următoarele informații:

Administrația Portului Constanța: dacă la nivelul administrației portuare există modalități de monitorizare și dirijare a traficului auto și feroviar în perimetrul Portului Constanța, în vederea prevenirii ambuteiajelor și implicit a diminuării timpilor de tranzitare a zonei; data la care au fost efectuate ultima dată investiții în ceea ce privește infrastructura rutieră și feroviară în zonă.

Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare: câte atestate au fost acordate angajaților Autorității Vamale Române în perioada 2020 - 2023, în vederea realizării activităților de punere în funcțiune și exploatare a instalațiilor nucleare, care este nivelul de utilizare/manevrare obținut (1,2 sau 3) și câte din aceste atestate își mențin valabilitatea în prezent; care este procedura și durata de evaluare/instruire a persoanelor care doresc să obțină acest tip de atestat; unde se realizează activitatea de instruire/evaluare a persoanelor care doresc să obțină acest tip de atestat și ce costuri presupune aceasta.

Urmare a solicitărilor adresate celor două autorități mai sus menționate, Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare ne-a comunicat faptul că, în perioada 01.01.2020 - 31.12.2023 aceasta a eliberat angajaților Autorității Vamale Române un număr de 41 de autorizații de utilizare/funcționare, avize de curs radioprotecție și permise de exercitare a activităților de către angajați în domeniul nuclear. Toate cerințele de instruire și evaluare a persoanelor care solicită la C.N.C.A.N. un permis de exercitare în domeniul nuclear, nivel 2, sunt stipulate în Normele privind eliberarea permiselor de exercitare a activităților nucleare și desemnarea experților acreditați în protecție radiologică (NSR-07), aprobate prin Ordinul nr. 202/15.10.2002 al președintelui C.N.C.A.N. și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I nr 936 bis din 20.12.2002. Testarea personalului expus profesional pentru care titularul de autorizație solicită la C.N.C.A.N. examinarea în vederea obținerii permisului de exercitare în domeniul nuclear, nivel 2 se taxează și se tarifează conform Regulamentului privind taxele și tarifele pentru autorizarea și controlul

activităților nucleare, aprobat prin HG nr. 712/2009 și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 604/01.09.2009, 29 lei taxă, respectiv 290 lei tarif pentru fiecare domeniu și specialitate.

În pofida repetatelor solicitări adresate Companiei Naționale "Administrația Porturilor Maritime" S.A. Constanța, până în prezent nu am primit nici un răspuns din partea acestei autorități, deși de la data primei solicitări (ianuarie 2024) și până în prezent au trecut aproape patru luni.

În acest context,

prin prisma dispozițiilor:

- art. 22 din Constituția României, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică;
- art. 34 din Constituția României, privind dreptul la ocrotirea sănătății;
- art. 41 din Constituția României, privind munca și protecția socială a muncii;
- art. 2 alin. (2) din Legea 268/2021 pentru înființarea Autorității Vamale Române și pentru modificarea unor acte normative, potrivit căruia, Autoritatea preia de la Agenția Națională de Administrare Fiscală, denumită în continuare Agenție, și unitățile subordonate acesteia activitatea, posturile și personalul structurilor vamale, respectiv Direcția Generală a Vămile din cadrul aparatului propriu al Agenției, direcțiile regionale vamale și birourile vamale de interior și de frontieră din cadrul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice;

în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție coroborat cu art. 1 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în vederea realizării scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice,

Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

1. În vederea respectării art. 22, art. 34 și art. 41 din Constituția României, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, dreptul la ocrotirea sănătății, respectiv munca și protecția socială a muncii, **Autoritatea Vamală Română** va proceda la identificarea tuturor problemelor de ordin logistic și de personal existente la nivelul unităților aflate în subordine și va dispune măsuri de remediere rapidă a acestora. În acest sens, Autoritatea Vamală Română va avea în vedere următoarele:

- alocarea către birourile vamale a unor spații corespunzătoare desfășurării activității:
  - spații de lucru (birouri);
  - spații de depozitare;
  - casarea utilajelor scoase din uz/dezafectate care să aibă drept consecință eliberarea spațiilor necesare desfășurării activității, dar și protecția sănătății persoanelor și a mediului înconjurător;
- achiziționarea aparaturii necesare scanării mărfurilor (aparatură tip scanner):
  - transmiterea lor în cel mai scurt timp către birourile vamale din țară;
  - asigurarea personalului necesar manevrării/utilizării acestora (instruirea personalului);
  - asigurarea resurselor materiale și umane în vederea asigurării mentenanței echipamentelor achiziționate;
  - asigurarea unor condiții optime de depozitare a echipamentelor în condiții de maximă siguranță radiologică;
  - efectuarea periodică a examenelor de medicina muncii, în special pentru persoanele care manevrează/utilizează/asigură mentenanța aparatelor tip scanner;
- asigurarea către personalul birourilor vamale a resurselor materiale necesare desfășurării activității zilnice în mod corespunzător:
  - elemente de birotică (calculatoare, elemente de papetărie - hârtie, instrumente de scris);
  - uniforme și echipamente specifice de protecție;
  - aparate tip scanner manuale;
  - stații de emisie-recepție necesare comunicării;
  - autospeciale echipate în mod corespunzător;
- redimensionarea și completarea schemei de personal în funcție de necesitățile actuale;
- analizarea posibilității de adaptare a statutului personalului Autorității Vamale Române, la calitatea de membră a Uniunii Europene pe care o deține România și în raport de condițiile de muncă în care personalul Autorității își desfășoară activitatea zilnică.

2. Autoritatea Vamală Română va comunica instituției Avocatul Poporului dacă își însușește prezenta Recomandare și modul în care aceasta a fost pusă în aplicare.

Avocatul Poporului,

Renate Weber
Renate Weber

